

Setkání mělo dvě základní části. V první z nich jednotlivé týmy představily a popsaly způsob, jakým v projektu pracovaly, ve druhé se pracovalo přímo s videozáznamy experimentálních hodin (některé z nich viděli učitelé předem, před vlastním setkáním). Učitelé vybrali důležité úryvky z hodin, které ukázali ostatním a k nimž položili otázky. O nich se pak v plénu diskutovalo. Učitelé tak získali další vhled do toho, co stálo v pozadí experimentálních hodin.

Zkušenosti z diskusí, které během setkání probíhaly, ukázaly, že setkání všech týmů má v projektu „lesson study“ své důležité místo. Společné setkání učitelům naznačuje, že ačkoli pracují v průběhu projektu v malém týmu, což by možná mohlo navodit dojem, že je taková práce ojedinělá a možná i z pohledů ostatních nezapojených kolegů na škole trošku zbytečná, nejsou ve svém počínání vůbec osamoceni. Na společném setkání se naopak zcela jasně ukazuje, že je dobré se podobnou činností zabývat a že společná týmová reflexe vlastní přípravy na hodinu i její realizace jsou pro učitele možná větším přínosem než různé formy dalšího vzdělávání.

1.7 Závěrečné shrnutí

V průběhu projektu sepisovaly týmy své zkušenosti s experimentální výukou a výsledkem je tato publikace. Úvodní kapitulu zpracovaly autorky uvedené v tiráži celého materiálu, jednotlivé kapitoly zpracovali členové příslušných týmů s tím, že dostávali zpětnou vazbu od jiných týmů. Proto také není tento dokument popsán zcela jednotným a unifikovaným způsobem.

V předchozích oddílech bylo ukázáno, že všechny prezentované fáze práce mají v „lesson study“ své nezapustitelné místo. Učitelům byl položen dotaz, zda se domnívají, že by tým učitelů mohl stejně dobře fungovat i bez odborného vedení didaktiků.² Učitelé se však vyjádřili jednoznačně negativně. Zdůrazňovali, že přítomnost didaktika byla nutná pro stmelení týmu, pro fázi plánování, kdy přinášel cenné vhledy (nejen) z odborné literatury, a zejména pak pro fázi reflexe jednotlivých hodin. Učitelé se domnívali, že by jejich hodnocení hodiny zůstalo spíše na úrovni „povedlo se, nepovedlo se“, pokud by jim didaktik postupně nenabízel i jiná kritéria hodnocení.

Všichni učitelé hodnotili aktivitu „lesson study“ pozitivně, subjektivně ji vnímali jako užitečnou a smysluplnou. Vyjadřovali své předsevzetí pokračovat alespoň v některých činnostech, jako jsou vzájemné hospitace a spolupráce při přípravě výuky nebo sebereflexe na základě videozáznamu vlastní výuky.

V následujících kapitolách bude představena práce jednotlivých týmů. Kapitoly 2 a 3 se týkají týmů učitelů 1. stupně, kapitoly 4 až 6 týmů učitelů 2. stupně. Všechny kapitoly mají podobnou strukturu. Nejdříve je uvedeno složení týmu, popsán výběr témat pro experimentální hodiny a uvedeny kurikulární souvislosti. Jádrem kapitol je popis přípravy experimentálních hodin spolu s jejich cíli (z hlediska znalostí a dovedností žáků), předpokládanými aktivitami učitele a žáka a přirozeně také formulací úloh. Nakonec jsou uvedeny podstatné skutečnosti, zajímavé jevy, k nimž došlo při praktické realizaci hodin.

Publikace jako celek je shrnutím zkušeností s inovativní metodou dalšího vzdělávání učitelů. Na konkrétních příkladech českých učitelů ukazuje možnosti práce s novými metodami výuky a formami dalšího vzdělávání učitelů a nabízí konkrétní reflexe zkušeností z pilotního ověřování konceptu „lesson study“ v českém prostředí. Publikace by se měla stát inspirací zejména pro učitele, dále pro tvůrce programů a kurzů dalšího vzdělání pedagogických pracovníků a v neposlední řadě pro tvůrce vzdělávacích politik a všech, kterým záleží na průběžném zkvalitňování výuky matematiky jako stěžejního předmětu národního kurikula a zvyšování kompetencí učitelů, kteří výuku matematiky ve školách realizují.

² Formát „lesson study“ může být různý. V týmu mohou být jen učitelé, nebo tam může být i pracovník z univerzity jako v našem případě, nebo v něm může být kromě učitelů i vyškolený učitel, metodik apod.